

Vastaus valtuustoaloitteeseen Porvooseen toinen ruotsinkielinen kielikylpyryhmä

Suomenkielinen koulutusjaosto 16.11.2023 § 93
2685/12.00.01/2023

Valmistelu- ja lisätiedot aluerehtori Juha-Pekka Levänen juha-pekka.levanen@porvoo.fi, opetuksen kehittämiskoordinaattori Katariina Kainulainen katariina.kainulainen@porvoo.fi ja varhaiskasvatuksen kehittämispäällikkö Jaana Häkkinen jaana.hakkinen@porvoo.fi

Kaupunginvaltuutetut Hilikka-Leena Orava, Nina Uski, Seija Metsola, Janne Ranta, Nea Hjelt, Jarmo Grönman, Seppo Ijäs, Jorma Wiitakorpi ja Markku Välimäki ovat jättäneet valtuustoaloitteen toisen ruotsinkielisen kielikylpyryhmän perustamisesta 26.11.2021. Aloitteen mukaan useiden kielikylpyyn hakeneiden perheiden lapset ovat jääneet ilman paikkaa kielikylpyryhmästä. Aloitteeseen on kirjattu, että useat uudet halukkaat ovat jääneet ilman paikkaa, sillä yli puolet paikoista täyttyy sisarusperusteella. Aloitteessa nostetaan myös esiin varhaiskasvatuksen lakisääteiset mitoitukset kielikylpyryhmää pienentävänä tekijänä. Kielikylvyn osalta (5- ja 6-vuotiaat) lakisääteinen mitoitus on 21 lasta per ryhmä (varhaiskasvatuslaki 540/2018).

Porvoon kaupungin järjestämä kielikylpy on varhaista täydellistä kielikylpyä, joka alkaa varhaiskasvatuksesta 5-vuotiaana ja päättyy perusopetuksen vuosiluokalle 9. Varhaisessa täydellisessä kielikylvyssä kielikylpykielillä annettavan opetuksen osuus on koko ohjelman ajan vähintään 50 % niin, että varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kielikylpykielen osuus on lähes 100 %, vuosiluokilla 1–2 noin 90 %, vuosiluokilla 3–4 noin 70 % ja vuosiluokilla 5–9 keskimäärin 50 % (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 91). Varhainen täydellinen kielikylpy on yksi tapa oppia ja opiskella ruotsin kieltä. Lisäksi Porvoon kaupungissa on mahdollista opiskella ruotsin kieltä vapaaehtoisena A2-kielenä, jonka valinta varhentaa ruotsin kielen opiskelun alkamaan vuosiluokalta 4 vuosiluokan 6 sijaan.

Porvoon kaupungissa kielikylpyvarhaiskasvatusta, -esiopetusta ja perusopetusta on toteutettu vakiintuneesti tietyissä yksiköissä. Varhaiskasvatus ja esiopetus järjestetään Päiväkoti Helmessä ja perusopetus Albert Edelfeltin koulussa. Kielikylvyn keskittäminen tiettyihin yksiköihin on tärkeää pedagogisen yhteistyön näkökulmasta: kielikylpy muodostaa tällä hetkellä eheän opinpolun varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Porvoon kaupunki on myös huomionnut kielikylvyn sijoituspaikan koulukuljetusperiaatteissa oppilaiden yhdenvertaisuuden varmistamiseksi: uusille koulutulokkaille tehdään lähikoulupäätös, mikä tarkoittaa koulukuljetusperiaatteiden soveltamista myös kielikylvyn osalta. Näin ollen oppilailla on tosiasiallisesti yhdenvertainen mahdollisuus hakeutua opiskelemaan kielikylpyyn riippumatta asuinpaikasta. Luonnollisesti huoltaja on kuitenkin vastuussa kuljetuksista varhaiskasvatukseen.

Kielikylvyssä noudatetaan Kielikylpysuunnitelmaa, joka on päivitetty vuoden 2022 lopussa yhteistyössä Porvoon Kielikylpy Ry:n kanssa. Suunnitelma koskee vuosia 2023–2026. Suunnitelmassa on määritelty kielikylpyyn hakeutuminen, josta on poistettu aloitteessa viitattu sisarus oikeus. Yleensä kielikylpyyn on ollut hakijoita muutama enemmän kuin paikkoja. Aiemmin voimassa ollut sisarus etuus on käytännössä taannut paikan kaikille saman perheen nuoremmille lapsille, mikäli vanhempi lapsi on saanut paikan kielikylvystä. Sisarus oikeutta tarkasteltiin suhteessa yhdenvertaisuusperiaatteeseen, eikä sen todettu olevan yhdenvertainen kaikkia hakijoita kohtaan. Nykyään kielikylpyvarhaiskasvatuksen paikat täytetäänkin arvonnalla, mikäli hakijoita on enemmän kuin paikkoja.

Kielikylpysuunnitelmaan on kirjattu myös tulevaisuuden kehittämistoimenpiteitä niin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kuin perusopetuksenkin osalta. Aloitteessa viitataan, että kielikylpyopetus on saanut usean vuoden ajan Opetushallituksen rahoitusta kielikylvyn kehittämiseen ja laajentamiseen, sekä että laajentamiseen voisi saada tätä rahoitusta Opetushallitukselta. Kielikylpyyn onkin haettu vuosittain aloitteessa mainittua Opetushallituksen valtioneuvoston avustusta, ja sitä voidaan joiltain osin käyttää myös kielikylvyn laajentamisesta aiheutuviin kustannuksiin. On kuitenkin huomioitava, että Porvoon kaupungin järjestämässä perusopetuksen kielikylvyssä järjestetään 228 vuosiviikkotuntia opetusta koko perusopetuksen aikana. Yhden vuosiviikkotunnin kustantaa keskimäärin noin 1 800 euroa vuodessa, 228 vuosiviikkotuntia kustantaisi noin 410 000 euroa vuosittain. Edellisessä haussa Porvoon kaupunki sai Opetushallituksen valtioneuvoston avustusta kielikylpyyn 40 000 euroa. On toki huomioitava, että osa opetuksesta voi olla mahdollista järjestää muiden oppilaiden opetuksen yhteydessä, millä voi olla kustannuksia alentava vaikutus.

Aloitteessa mainitaan, että aiemmin kielikylvyn haasteena on ollut henkilöstön rekrytointi ja että vuodesta 2018 Suomessa on toiminut kielikylpyluokanopettajakoulutus. Porvoon kaupungissa työskentelee tällä hetkellä sitoutunut ja osaava henkilöstö kielikylvyssä, mutta tarkoin säädellyt kelpoisuusvaatimukset vaikuttavat hakijoiden määrään. Esimerkiksi erityisopetuksen järjestämisessä ruotsin kielellä on ollut haasteita edellisinä lukuvuosina. Opetushallituksen määräyksessä (OPH-1435-2022) määritellään tarkemmin kielikylpyhenkilöstön opetuskielen hallinnan osoittamisen tavat.

Kiinnostuksesta kielikylpyyn on tehty uusi selvitys syksyllä 2023. Kyselyyn vastasi yhteensä 256 henkilöä. Vastaajista 227 oli kiinnostunut hakemaan lapselleen paikkaa joko ruotsinkielisestä kielikylvystä tai mahdollisesta englanninkielisestä opetuksesta. Näistä vastaajista 118 valitsi ruotsinkielisen kielikylvyn, mikäli tarjolla olisi sekä ruotsinkielinen kielikylpy että englanninkielinen opetus. Mikäli vastaukset jaetaan keskimääräisesti seitsemän (7) eri ikäluokan kesken, yhdelle vuosiluokalle tulisi keskimääräisesti noin 17 oppilasta.

Selvityksen perusteella kiinnostus kielikylpyä kohtaan edellyttää jatkossakin yhtä kielikylpyryhmää per vuosiluokka. Selvityksen perusteella kiinnostus ei riitä toisen ruotsinkielisen kielikylpyryhmän perustamiseen. Kiinnostuksen määrän lisäksi on myös huomioitava, että yhtenäisen kielikylpyryhmän mahdollistaminen jatkossakin edellyttäisi varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen tiivistä yhteistyötä. Tarkoituksenmukainen yhteistyö edellyttää tilojen sijaitsemista fyysisesti kohtuullisen matkan päässä. Albert Edelfeltin koulun, sekä myös muiden alakoulujen tilat, ovat tällä hetkellä täynnä, eivätkä mahdollista kuuden ylimääräisen ryhmän perustamista samaan kouluun. Myös varhaiskasvatyksiköiden tilat ovat täynnä, eikä uusien ryhmien perustaminen ole mahdollista olemassa oleviin yksiköihin.

Edellä olevin perustein katsotaan, että aloitteen mukaiseen toisen ruotsinkielisen kielikylpyryhmän perustamiseen ei ole tässä vaiheessa mahdollisuuksia, koska siihen ei ole riittävää kiinnostusta eikä tiloja.

Perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja
Suomenkielinen koulutusjaosto päättää esittää kasvun oppimisen lautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Hilikka-Leena Oravan valtuustoaloitteeseen 26.11.2021. Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Päätös
Suomenkielinen koulutusjaosto päätti esittää kasvun oppimisen lautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Hilikka-Leena Oravan valtuustoaloitteeseen 26.11.2021.

Hilikka-Leena Orava ei osallistunut asian käsittelyyn jääviyden takia.

Pykälä tarkastettiin heti.